

**ŐERİFE AYGÜN KOZA
CEYDA ŐATAF**

**TÜRKİYE'DE
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNİN
MALİ YAPISI:
ANTALYA BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

onikilevha
KİMLİK YATIRIM VE DİŐER HİZMETLER

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	V
ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
TABLO LİSTESİ.....	XV
GRAFİK LİSTESİ.....	XVII
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TÜRKİYE’DE BELEDİYE YÖNETİMİ

1. MERKEZDEN YÖNETİM, YEREL YÖNETİM VE BELEDİYELER.....	3
1.1. Belediye Kavramı Ve Tanımı	5
2. BELEDİYE YÖNETİMİ VE BELEDİYECİLİĞİN TARİHÇESİ	7
2.1. Osmanlı Dönemi Belediyecilik	8
2.1.1. Tanzimat Dönemi Öncesinde Belediyecilik	9
2.1.2. Tanzimat Dönemi Belediyecilik.....	10

2.1.2.1. İstanbul Şehremaneti'nin Kurulması	12
2.2. Meşrutiyet Dönemi Belediyecilik	17
2.2.1. I. Meşrutiyet Dönemi Belediyecilik	17
2.2.2. II. Meşrutiyet Dönemi Belediyecilik.....	19
2.3. Cumhuriyet Dönemi Belediye Yönetimi	21
2.3.1. 1923-1930 Yıllarında Belediye Yönetimi	22
2.3.2. 1930-1945 Yılları Arası Belediye Yönetimi.....	25
2.3.2.1. 1580 Sayılı Kanun.....	26
2.3.3. 1945-1960 Yılları Arası Belediye Yönetimi.....	28
2.3.4. 1960-1980 Yılları Arası Belediye Yönetimi	31
2.3.4.1. Kalkınma Planları Dönemlerinde Belediye Yönetimi	35
2.3.4.1.1. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı	35
2.3.4.1.2. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı	36
2.3.4.1.3. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı.....	36
2.3.4.1.4. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı	37
2.3.4.1.5. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı	38
2.3.4.1.6. Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı	39
2.3.4.1.7. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı	40
2.3.4.1.8. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı	41
2.3.4.1.9. Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007-2013).....	42
2.3.4.1.10. Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2014-2018).....	44
2.3.5. 1980-1990 Arası Belediye Yönetimi.....	45
2.3.6. 1990 ve 2000 Sonrası Belediyecilik.....	49

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MODELİ VE FİNANSMANI

1. TÜRKİYE'DE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE YAPISI	51
1.1. Büyükşehir Belediyelerini Ortaya Çıkaran Nedenler.....	51

1.2. Büyükşehir Belediyelerinin Tarihsel Gelişimi.....	56
1.2.1. Dünyada Büyükşehir Belediyeleri- Metropol Alanları.....	56
1.2.2. Türkiye’ de Metropolitane Alanlar ve Büyükşehir Belediyeleri.....	57
1.2.3. Kalkınma Planlarında Büyükşehir Belediyeleri.....	61
1.3. Büyükşehir Yönetim Modelleri.....	65
1.3.1. İki Kademeli veya Federatif Model.....	65
1.3.2. Tek Belediye Modeli.....	66
1.3.3. Lakewood Modeli (Yönetimler Arası Hizmet Anlaşmaları Modeli).....	66
1.3.4. Özel Hizmet Birimleri Modeli	67
1.4. Büyükşehir Belediye Yönetiminin Kuruluşu.....	67
1.4.1. 3030 Sayılı Kanun ve Büyükşehir Belediye Yönetimi	71
1.4.2. 5216 Sayılı Kanun ve Büyükşehir Belediye Yönetimi.....	75
1.4.3. 6360 Sayılı Kanun	79
2. TÜRKİYE’DE BELEDİYELERİN VE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNİN FİNANSMAN YAPISI.....	86
2.1. Belediye Maliyesinin Kısa Tarihçesi.....	86
2.2. Belediyelerin Mali Yapısı.....	87
2.2.1. Tanzimat Dönemi Öncesi Belediye Gelirleri.....	87
2.2.2. Osmanlı Döneminde Belediye Gelirleri.....	88
2.2.3. Cumhuriyet Döneminde Belediye Gelirleri.....	90
2.2.4. 1981 Yılı ve Sonrası Belediye Gelirleri.....	91
2.2.4.1. 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nda Belediyelerin Öz Gelirleri	94
2.2.4.2. Belediyelerde Borçlanma.....	95
2.2.4.2.1. Dış Borçlanma.....	98
2.2.4.2.2. İç Borçlanma	99
2.2.4.3. Belediye Giderleri.....	100
2.2.4.4. Belediye Bütçeleri.....	102
2.3. Büyükşehir Belediyelerinin Mali Yapısı.....	103

2.3.1. Vergi Gelirleri	106
2.3.1.1. İlan ve Reklam Vergisi.....	107
2.3.1.2. Eğlence Vergisi.....	109
2.3.1.3. Haberleşme Vergisi	111
2.3.1.4. Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi.....	111
2.3.1.5. Yangın Sigortası Vergisi	112
2.3.1.6. Çevre ve Temizlik Vergisi (ÇTV)	113
2.3.1.7. Emlak Vergisi.....	114
2.3.2. Harçlar.....	115
2.3.2.1. İşgal Harcı	116
2.3.2.2. Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı.....	116
2.3.2.3. Kaynak Suları Harcı	117
2.3.2.4. Tellallık Harcı	117
2.3.2.5. Hayvan Kesimi, Muayene ve Denetleme Harcı.....	117
2.3.2.6. Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı.....	118
2.3.2.7. Bina İnşaat Harcı.....	118
2.3.2.8. Kayıt ve Ruhsat Harcı	118
2.3.2.9. İmar ile İlgili Harçlar.....	119
2.3.2.10. İş Yeri Açma İzni.....	119
2.3.2.11. Muayene, Ruhsat ve Rapor Harcı.....	119
2.3.2.12. Sağlık Belgesi Harcı	119
2.3.3. Harcamalara Katılma Payları.....	120
2.3.3.1. Yol Harcamalarına Katılma Payları	121
2.3.3.2. Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payları	122
2.3.3.3. Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payları....	122
2.3.4. İdareler Arası Transfer Gelirleri	122
2.3.4.1. Gelir Paylaşımı Düzenlemeleri Sonucu Elde Edilen Gelirler	123
2.3.5. Borçlanma.....	126
2.4. Büyükşehir Belediyelerinin Giderleri.....	130

2.5. Büyükşehir Belediyelerinin Bütçesi.....	132
--	-----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE
MALİ YAPISI

1. ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TARİHİ.....	135
1.1. Antalya'nın Nüfusu	136
1.2. Antalya Büyükşehir Belediyesi Teşkilatı.....	138
1.3. Antalya Büyükşehir Belediye Şirketleri.....	138
1.3.1. ANET A.Ş. (Antalya Entegre Et, Gıda, Otopark, Eğlence ve Turizm İşletmeleri Sanayi Ticaret A.Ş.)	139
1.3.2. ANSET LTD.ŞTİ. (ANSET Özel Sağlık ve Eğitim Kültür, İnşaat, Ticaret, Ltd. Şti)	140
1.3.3. ANTEPE İnşaat ve Ticaret A.Ş.	140
1.3.4. EKDAĞ A.Ş. (Ekmek Dağıtım, Gıda, Kent Ekipmanları, Reklam, Matbaacılık, Yayıncılık, Temizlik, Peyzaj Sanayi ve Tic. A.Ş)	141
1.3.5. Antalya Sosyal Hizmetler A.Ş.....	141
2. ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN MALİ YAPISI....	142
2.1. Antalya Büyükşehir Beledisinin Gelirleri.....	142
2.2. Antalya Büyükşehir Belediyasının Giderleri	149
2.3. Antalya Büyükşehir Belediyasının Bütçesi.....	159
2.3.1. Antalya Büyükşehir Belediyasının Bütçe Dengliği ve Borçlanması.....	160
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	167
KAYNAKÇA	175